

Dogma's in de hondenwereld

'Hij weet dat-ie fout zit, *hij kijkt zo onschuldig.*'

Niet alleen piepspeeltjes maar ook veel andere speeltjes kunnen het prooi-instinct van honden triggeren.

De hondenwereld zit vol dogma's: overtuigingen over bepaalde onderwerpen die hardnekkig blijven voortbestaan, ondanks dat kennis het tegendeel heeft bewezen.

Dominantie bij honden is een mooi voorbeeld van een begrip dat een ander leven is gaan leiden dan oorspronkelijk bedoeld in de gedragswetenschap. Veel professionals hebben het dogma over dominantie al laten varen, maar de misvattingen over dit onderwerp zijn nog veelbesproken in hondenland. Welke misvattingen zijn er nog meer?

Sommige eigenaren interpretern deze lichaamshouding ten onrechte als een hond die zich schuldig voelt.

Wij zijn geneigd in bepaalde situaties menselijke eigenschappen en gevoelens toe te kennen aan dieren terwijl daar op dat moment geen sprake van is. In de wetenschap noemt men dit antropomorfisme. Stel: je komt thuis en de hond heeft zich uitgeleefd in de plantenbak; potgrond en stukken plant liggen verspreid door de woonkamer. Je kijkt de hond streng aan en spreekt hem beschuldigend toe. Als reactie neemt de hond een lage houding aan; hij verlaagt zijn lichaam, de staart gaat naar beneden, zijn oren naar achter en hij kijkt van je weg. Op dat moment denken veel mensen dat de hond weet dat hij dat niet mocht doen. Hij kijkt immers, vanuit mensenogen gezien en beoordeeld, verontschuldigend. Echter, de hond heeft hier niet de link gelegd tussen de boze eigenaar en zijn slopende gedrag, maar de hond reageert direct op de lichaamstaal die jij als eigenaar aanneemt. Jij bent boos en de hond wil de confrontatie vermijden door een lage houding aan te nemen. Wij mensen interpreteren het gedrag van de hond ten onrechte als 'schuldig'. Als deze situatie vaker voorkomt – de eigenaar komt thuis en wordt boos wanneer er rommel ligt – kan de hond al een lage houding laten zien zodra de eigenaar thuiskomt. Dit betekent niet dat jouw hond weet dat hij fout zit, maar dat hij kan voorspellen dat zijn baasje boos gaat worden.

'Hij heeft nu bloed geproefd, dus hij zal blijven bijten'

Een hond bijt niet om bloed te proeven. En als een hond eenmaal gebeten heeft, wil dat niet zeggen dat hij het zal blijven doen. Honden kunnen om verschillende redenen overgaan tot bijtgedrag en de oorzaak van het bijten bepaalt de kans op herhaling.

Bijten als onderdeel van agressief gedrag heeft vaak een doel. Gedrag dat voor de hond iets oplevert, zal hij herhalen. Een hond kan bijten omdat hij pijn ervaart en niet aangeraakt wil worden. Als een hond pijn heeft bestaat de kans dat hij het dreiggedrag overslaat, omdat een hond met pijn impulsiever reageert. Wanneer de pijn behandeld wordt is de kans op herhaling minder. Aan de andere kant kan een hond die een kleine soortgenoot als prooi heeft opgejaagd en gebeten, het zelfbelonende effect van het najagen en vangen van een prooi hebben ervaren. Hoe leuker hij dit vond, hoe groter de kans op herhaling is.

Een ding in dit verhaal is zeker, het gaat de hond NIET om het proeven van bloed.

*Het is ook wel een grote stap om te denken dat een hond **geen onderscheid** kan maken tussen het **geluid uit een piepspeeltje** en het geluid van een **soortgenoot** waarmee hij speelt.*

'Een cursus heeft weinig zin voor mijn type hond'

Alle honden, ongeacht ras of leeftijd, kunnen leren. Het is dus een fabeltje om te denken dat bepaalde rassen niet trainbaar zijn of dat je volwassen honden niks meer kunt leren. Hoe snel een hond leert is afhankelijk van factoren als erfelijke aanleg, karakter van de hond, leeftijd en ... de eigenaar! Net als kinderen leren ook honden het snelst als ze jong zijn. Met goede begeleiding hebben ze nieuwe oefeningen vaak snel onder de knie. Is een hond ouder, dan heeft hij in zijn leven al heel wat leer- en levenservaringen opgedaan. Het aanleren van iets nieuws kan daarom meer tijd in beslag nemen. Honden die gefokt zijn om zelfstandig te werken, zoals de Greyhound, Akita of een Siberische Husky zijn minder bereid tot samenwerking met ons, omdat zij in hun oorspronkelijke taak niet samenwerken met de mens. Met de juiste motivatie en een afgestemd trainingsplan zijn ook deze honden trainbaar. Het trainen met deze honden vergt meer inzet, creativiteit en uithoudingsvermogen van de baas, maar ook van de instructeur die deze combinatie begeleidt. Overigens is het niet zo dat mensen met een makkelijk trainbare hond kunnen afwachten tot de hond doet wat zij willen. Elke hond heeft training nodig en die moet jij als eigenaar geven. Een mooie bijkomstigheid die geldt voor honden van alle rassen: een hond die op jonge leeftijd vaak getraind is, zal op latere leeftijd ook makkelijker te trainen zijn.

Een hond bijt niet om bloed te proeven. En als een hond eenmaal gebeten heeft, wil dat niet zeggen dat hij het zal blijven doen.

'Bange honden moet je negeren'

Lang werd gezegd dat een angstige hond genegeerd moet worden, omdat je anders het angstgedrag zou versterken. Inmiddels lees je juist overal dat de hond wel gesteund mag worden. Onderzoek toont namelijk aan dat geruststellen de stress verlaagt. Bij het ontwikkelen van angst en angstgedrag spelen verschillende leerprocessen een rol. De kans dat je angst(gedrag) bij dieren die al bang zijn, beloont door te aaien, praten of voeren, is klein. De reactie van de eigenaar kan angstgedrag overigens wel versterken. Honden zijn sociale dieren en wanneer jij zelf bang ben voor onweer en je zenuwachtig of anders gedraagt, kan dat een onzekere hond wel degelijk angstiger maken. Dit noemen we sociaal leren: dieren kunnen elkaars stemming overnemen en daardoor angst ontwikkelen. Het totaal negeren van een angstige hond kan onverstandig zijn. Het wegvallen van steun zorgt voor meer stress. De hond zou dan bijvoorbeeld weg kunnen lopen om zelf veiligheid te zoeken. Steun je hond in een angstige situatie door een hand ter geruststelling op zijn lichaam te leggen. Kriebel hem en praat zoals je normaal zou doen. Blijf zelf rustig en straal die rust uit naar de hond. Dit zal zijn stress verlagen. Deze steun zal de angst voor de situatie zelf niet oplossen. Angst is een negatieve emotie en leidt tot verminderd welzijn. Het blijft dus zinvol om actief aan de slag te gaan om de angst te verlagen. Een gedragstherapeut kan je hierbij helpen.

'Neem de pup overal mee naartoe, dat is goed voor zijn socialisatie'

Socialisatie is een bekende term bij hondenbezitters. We zijn ons ervan bewust dat dit een zeer belangrijke periode in een hondenleven is.

Het is aan de eigenaar hoe de hond deze fase doorloopt vanaf het moment dat hij zijn nest verlaat. In deze gevoelige periode moet een pup wennen aan allerlei situaties (habituatie).

Ook leert hij omgangsvormen met sociale prikkels zoals honden en mensen (dit is feitelijk socialisatie). Een pup overal mee naar toenemen is niet altijd een goed idee. Jonge honden socialiseren is namelijk maatwerk. De pups dienen op een rustige manier met allerlei prikkels in aanraking gebracht te worden, herhaling is daarbij belangrijk. Ga niet gelijk de drukte opzoeken, maar bouw dit op en stem de situaties af op de gevoeligheid van de pup. De hond moet de prikkels kunnen verwerken en mag geen angst ervaren. Wanneer dat wel het geval is, moet de hond eerst andere leerervaringen opdoen voordat hij (eventueel) weer in dezelfde situatie wordt gebracht. In de socialisatieperiode leren pups namelijk ook welke situaties of sociale prikkels levenslang als 'gevaarlijk' gezien moeten worden. Aandachtspunten voor een goede socialisatie: doseer nieuwe

prikkels en stem deze af op de gevoeligheid van de pup. Voorkom ongewenst gedrag, beloon gewenst en buig ongewenst gedrag om naar gewenst gedrag. De socialisatie van een gemiddelde Labradorpup zal anders verlopen dan een gemiddelde Sheltiepup vanwege de erfelijke basis van (angst)gedrag en mensgerichtheid.

'Piepspeeltjes stimuleren agressie bij honden'

Piepspeeltjes kunnen irritant zijn voor ons als hondeneigenaar, maar veel honden vinden ze geweldig. Op sommige hondenscholen zijn ze verboden. Ze worden frequent afgeraden omdat ze agressie en het prooi-instinct bij honden zouden kunnen aanwakkeren. Deze stelling kan wat nuancering gebruiken. Veel andere speeltjes triggeren ook het prooi-instinct van honden waarbij ze achtervolgen, vangen en schudden. Er wordt verondersteld dat het piepgeluid een bang of gewond dier nabootst en het prooigedrag activeert. Er is geen onderzoek aantoont dat honden die met piepertjes spelen een grotere kans hebben om over te gaan op prooivangst met echte dieren. Er is ook geen bewijs dat honden door te spelen met piepspeeltjes niet meer goed afstemmen op andere honden waar ze mee spelen. Het is ook wel een grote stap om te denken dat een hond geen onderscheid kan maken tussen het geluid uit een piepspeeltje en het geluid van een soortgenoot waarmee hij speelt.

Piepspeeltjes kunnen voor sommige honden een interessante motivator zijn en voor andere honden te veel opwindend veroorzaken. Er wordt gewaarschuwd om honden niet alleen te laten met een speeltje zodat ze het piepertje niet doorslikken. Nog een voordeel van een piepspeeltje ; het activeert kauwen en kan hierdoor positieve effecten hebben op gebit en tandvlees.

Hoe snel een hond leert is afhankelijk van factoren als erfelijke aanleg, karakter van de hond, leeftijd en.... de eigenaar!

BLIJF NIET HANGEN IN OUDERWETSE OVERTUIGINGEN

Als hondeneigenaar is het belangrijk dat je een cursus volgt of, of dat je – als je hond probleemgedrag vertoont – hulp zoekt bij een professional die opgeleid is en aan nascholing doet. Zo voorkom je dat jij en je hond de nadelen ondervinden van achterhaalde overtuigingen in de opvoeding en (her)training.

Bron: Onze hond